

PAPER DETAILS

TITLE: Kirgiz Toplumundaki Kiz Kaçırma (Ala Kaçuu) Geleneginin Islâm Dinî Perspektifinden
Degerlendirilmesi

AUTHORS: Sadik AMBER

PAGES: 311-340

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2521591>

Kırgız Toplumundaki Kız Kaçırma Geleneği (Ala Kaçuu) ve İslam Dinî Perspektifinden Değerlendirilmesi

Sadık AMBER¹

Öz

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi
02.07.2022

Kabul Tarihi
18.12.2022

DOI
10.47140/kusbder.1139576

Tarihi süreçte evlenmenin farklı yolları oluşmuş ve toplumlarda bunlara göre evlenmeyi sürdürmektedirler. Kız Kaçırma yoluyla evlilikte, Kırgızistan'da evlenme yollarından biri haline gelmiştir. Bu çalışma, Kırgız Toplumunun güncel sosyal problemlerinden biri olan Kız Kaçırmanın, geçmişte ve günümüzdeki uygulamalarını ele alarak, Kız Kaçırmanın gelenek mi yoksa suç mu olduğunu tespit etmek ve İslâm dini perspektifinden konuyu değerlendirerek bu eylemin ortadan kaldırılmasında, Kırgızlarında mensubu olduğu İslâm dininin yaklaşımından faydalanmayı hedeflemektedir. Çalışmada, konuya dair kaynaklar taranmış ve Kur'ân-ı Kerîm'in, Hadîs-i Şerifler' in ve mezheplerin konuya yaklaşımı tahlil edilmiştir. Araştırma neticesinde, Kırgız toplumunun tarihinde sadece gönüllülüğe dayalı Kız Kaçırımların olduğu, ancak günümüzdeki tarzda şiddet ve insan haklarını ihlal eder şekilde Kız Kaçırımların olmadığı ve İslâm dininin bu şekil evliliğe izin vermediği anlaşılmaktadır. Bu şekil evlilikler inanç ve geleneklerden değil; ekonomik, ailevi, cinsel vb. sebeplerden kaynaklanmaktadır. Kız Kaçırma ile yapılan evlilikler, gelinin psikolojisinin bozulmasına, aileler arası tartışmalara, boşanmalara ve doğacak çocukların problemli yetişmesi gibi birçok probleme sebep olmaktadır.

Anahtar kelimeler: Kız Kaçırma, Ala kaçu, evlilik yöntemleri, Kırgızistan.

Atıf için: Amber, S. (2022). Kırgız Toplumundaki Kız Kaçırma Geleneği (Ala Kaçuu) ve İslam Dinî Perspektifinden Değerlendirilmesi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 311-340.

¹Sorumlu Yazar: Doktor, E-posta: sadik.amber@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9707-4740>

Evaluating the Abduction Tradition (Ala Kaçuu) in Kyrgyz Society and from an Islamic Perspective

Sadık AMBER²

Abstract

Article Type
Research Article

Application Date
2022-07-02

Acceptance Date
2022-12-18

DOI
10.47140/kusbder.1139576

In the historical process, different ways of marriage have emerged and societies continue to marry according to these. Marriage by Abduction has become one of the ways of marriage in Kyrgyzstan. This study aims to determine whether kidnapping is a tradition or a crime by considering the past and present practices of kidnapping, which is one of the current social problems of the Kyrgyz Society, to evaluate the issue from the perspective of the religion of Islam, and to take advantage of the approach of the religion of Islam, of which the Kyrgyz are a member, in eliminating this act. In the study, the sources on the subject were scanned, and the approach of the Qur'an and Hadith-i Sharifs as well as sects on the issue are analyzed. As a result of the research, it is understood that there were only voluntary Abductions in the history of the Kyrgyz society, but that there were no Kidnappings in today's style in violation of human rights, and that the religion of Islam does not allow this type of marriage. This sort of marriage results not from beliefs and traditions but from economic, familial, and sexual reasons. Marriage made by abduction causes many problems such as the deterioration of the bride's psychology, arguments between families, divorces, and problematic upbringing of children to be born, to name a few.

Keywords: Abduction, Alakachu, marriage methods, Kyrgyzstan.

For Reference: Amber, S. (2022) Evaluating Abduction Tradition (Ala Kaçuu) in Kyrgyz Society from an Islamic Perspective. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(2), 311-340.

²Corresponding Author: PhD, E-mail: sadik.amber@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0001-9707-4740>

Giriş

Tarafların rızasıyla gerçekleşen Kız kaçırma (*Ala kaçuu*)³, Türk kültüründeki en eski evlenme yollarından birini teşkil etmektedir. Evlenme, eski Türklerde yağma ve gönüllü *Ala kaçuu* şeklinde gerçekleşmekteydi. Öyle ki yasal izdivaç, Yakut ve Altay Türklerinde *Ala kaçuu* yöntemiyle icra edilmekteydi. Birçok Türk destanında ve özellikle de Manas⁴ Destanında; evliliğin, tarafların anlaşması şartıyla, *Ala kaçuu* yoluyla olan evlilikten bahsedilmektedir. Kırgız toplumu da Manas destanına dayanarak *Ala kaçuu* yoluyla evliliğe bir gelenek gibi bakmaktadır (İnan, 1987, s. 189). Kız kaçırma aşk, kahramanlık, maddi bir takım beklentiler gibi birçok müessir unsur bulunmaktadır. Erkeğin yiğitliğine delil oluşturan bir imkân da *Ala kaçuu* geleneğiydi. Ancak bu gelenek, iki tarafın rızasıyla olan *Ala kaçuu*’ları ihtiva etmekteydi. Günümüzde gerçekleştirilen *Ala kaçuu*’lar, istisnaları olmakla beraber gelenek olan *Ala kaçuu* değil; suç olan ve şiddet içeren *Ala kaçuu*’lardır.

Ala Kaçuu: Bir kadının veya kızın cebir, yıldırma ya da kandırma vasıtasıyla ve şehvet hislerini tatmin ya da izdivaç maksadıyla kaçırılması ya da bir mahalde alıkonulmasıdır. Genel olarak adam kaldırma cürmünün bir nev’i si olarak kabul edilir. Tarihsel geçmiş uzun bir vakte dayanmaktadır (Tezcan, 2003, s. 3).

Tarihte Kırgız erkeklerinin bazı istisnalar dışında zorla ve şiddet kullanarak *Ala kaçuu* gibi bir geleneği olmamıştır. Afganistan’a, Çin’e ve başka yerlere göç eden etnik Kırgızlar, birçok geleneklerini muhafaza etmeye çalışmışlardır. Ancak bu korunan gelenekler içinde zorla ve anlaşmadan gerçekleştirilen, *Ala kaçuu* geleneği bulunmamaktadır (Babayarova & Amanturuulu, 2011). Anlaşma yoluyla *Ala kaçuu* âdetine Kırgız halkının Olcobay ve Kişimcan isimli destanında da rastlanılmaktadır. Kişimcan’ın abisi Kudake Bey Olcobay ile Kişimcan’ın izdivaçlarına muhalefet etmesi nedeniyle bu gençlerin, anlaşarak kaçma yoluyla evliliği tercih ettikleri müşahede edilmektedir (Akmataliyev, 2000, s. 93). Kızların *Ala kaçuu* yöntemiyle, cebir yoluyla evliliğe mecbur bırakılması, Kırgız toplumunun aile anlayışında mevcut olmayan bir uygulamadır. Sadece kendi arzu ve talebiyle erkekle kaçma anlayışı vardır (Cumagulov, 1960, s. 32).

³ Türkçedeki "Kız Kaçırma" eylemini Kırgız toplumu "*Ala kaçuu*" olarak isimlendirmiştir. Makalemizin kalan bölümlerinde bu "Kız Kaçırma"eylemi, "*Ala kaçuu*" olarak kullanılacaktır.

⁴ **Manas Destanı**: En kadim Türk destanlarından biri olan ve Kırgız Türklerinin şaheseri olan Manas Destanı, bozkır kültüründen ve Türk mitolojisinden derin izler taşımasının yanında Yaratılış ve Türeyiş, Göç, Ergenekon, Şu, Oğuz Kağan gibi başka Türk destanlarından bağımsız, mısra adedi yönünden Almanlar’ın Nibelungen, Finliler’in Kalevala, eski Yunanlılar’ın İliada ve Odysseia, Hintliler’in Ramayana gibi destanlarından hacim bakımından daha büyük olan bir destanıdır. Manas ve yanındaki kahramanların savaştığı kâfirler Moğol kökenli Çinliler ve Budist Kalmuklar’dır. Ancak destanda Kırgızlar’daki kardeşler arasındaki kanlı kardeş kavgaları da geniş olarak yer alır. Bütün bu mücadeleler zikredilirken masalımsı hayalî sahnelerin, eserde gerçekçi bir tarzın hâkimiyetiyle varlığı hissettirir (Gülensoy, 2003, s. 557-558).

Gönüllü *Ala kaçuu*'nun tarihsel yönünü ele alacak olursak, mevzubahis olan uygulamanın başka Türk boylarının yaşantılarında da olduğunu görmekteyiz. Türkiye Türkçesinde kız kaçırma diye ifade edilen bu eylem, Kırgızca'da *Ala kaçuu*, Hakaslarda *tuhtam*, Gagauzlarda *gelin kapmak*, *kaçkın* tabirleriyle ifade edilmektedir. Bu isimlendirmelerden de anlaşılıyor ki, *Ala kaçuu*'nun sadece Kırgızlara özgü bir durum olmadığı, başka Türk boylarında da mevcut olduğu ortaya çıkmaktadır (Cunusaliyev, 2007, s. 52).

Bir kısım kaynaklar hali hazırda Kırgızistan'da evlenen kızların yaklaşık üçte birinin kendi rızaları olmaksızın *Ala kaçuu* yoluyla evlendirildiklerini değerlendirmektedir (Smith, 2005). Genelde *Ala Kaçuu*'larda yaşı küçük genç kızlar kaçırılmaktadır. Her yıl, kızların %13'ü reşit olma yaşına gelmeden evlilik sorumluluğunu yüklenmeye mecbur bırakılmaktadır. Bu da takriben, her yıl 7.000 genç kızın bu yolla evlendiği anlamına gelmektedir (Namazova, Musaeva, & Turdu, 2017, s. 27). Cebir yoluyla gerçekleşen *Ala kaçuu* tarzındaki evlilikler Kırgızların geleneksel hayatında seyrek görülmektedir. Tarafların ortak rızası olmadan, tek taraflı kararlarla yapılan *Ala kaçuu* tarzındaki evlilikler Kırgız toplumunun hoş karşılamadığı, bilakis yerdiği ve tepki gösterdiği bir eylemdir. Tarihi malumatlara göre cebir ve şiddet yoluyla gerçekleşen *Ala kaçuu*'lar aileler ve kabileler arasında, bazen ölümle neticelenen ciddi münakaşalara ve kavgalara bile sebebiyet vermiştir. *Ala kaçuu* fiziksel, psikolojik ve cinsel açıdan birçok problemi barındırmakla beraber; sosyal açıdan da toplumsal kargaşanın doğmasına sebep teşkil edebilmektedir.

Gelinin rızası haricinde kaçırılmalar, genç erkeklerin dost veya erkek hısımları yardımıyla zorla veya aldatma vasıtasıyla kızların kaçırılmasını içerir (Salopek, 2017). Ancak, *Ala kaçuu* yöntemiyle evliliklerde gelin, yanında çeyiz götürme imkânına sahip değildir. Kaçan kıza, kızın anne-babası çeyiz sunamaz. Bu cihetten damadın ailesi talihsiz addedilir (Tezcan, 2000, s. 107). Dünyanın birçok yerinde, gelin kaçırma yasal bir evlilik değil, bir suç olarak kabul edilmektedir. Kızın iradesi dışında yapılan kaçırma ve evlilik ile kız ve akrabalarının rızasıyla yapılan kaçırma olayını birbirinden ayırmak gerekmektedir (Brusina, 2012).

Sovyetler Birliği'nin çöküşüyle birlikte Türk Cumhuriyetlerinin gelenek-göreneklerine ve dinlerine olan ilgi ve alakaları artmaya başlamıştır. Kırgız Toplumunda bağımsızlık sonrası süreçte, Sovyet Rusya'sı hâkimiyetinde yasaklanan her türlü kültürel ve dinî alandaki adet, gelenek-göreneğe karşı özlem ve eski idareye karşı bir tepki olarak yüksek bir alaka duymuştur. Bu dönemde *Ala kaçuu*, toplumun genel bilincinde kültürel bir gelenek olarak kabul edilip, romantik bir ruh hali kazanmaya başlamıştır.

Kırgızistan'da, gelin kaçırmaya romantik bir hava veren ve durumu yiğit erkeklere "ataların mirası" olarak gösteren uzun metrajlı filmler yapılmaya ve edebi eserler

verilmeye başlandı ve *Ala kaçuu*, evlilik stratejilerinde baskın bir model haline geldi. Evlilik kararı alan gençler bile *Ala kaçuu* stratejisini kullanmaya zorlandı. Çünkü bu süreçte toplumun büyük çoğunluğunun zihin dünyasında kızın zorla evlendirilmesi, erkeğin ise şiddet yanlısı olması gerektiğine dair yanlış bir algı meydana getirilmiştir.

Ala kaçuu uygulamasının Sovyetler öncesi Kırgızistan'da ne kadar bilindiği tartışmalı bir konudur. Manas destanında sadece yeni evlilerin, ebeveynlerinin evinden, gönüllü kaçışlarının olabileceğine dair işaret bulunmaktadır. Ülkede zorla *Ala kaçuu*, yaygın bir durum değildir. Gelinin iradesine karşı olan *Ala kaçuu*'nun ancak 20. yüzyılda bir gelenek olarak algılanmaya başladığına inanılmaktadır (Kleynbakh, 2019). Gelenek olmadığından dolayı zor ve şiddet kullanarak yapılan *Ala kaçuu*'lar çok değildir. Abramzon bu durumu şöyle ifade etmektedir: "Tarihi süreçte *Ala kaçuu*'nun nadiren başvurulmuş bir eylem olmasının ana nedeni, kız kaçırma ile oluşabilecek mücadele ve tartışmaların sadece iki tarafla sınırlı kalmayacağı, bu kavga'nın, geniş bir alana yayılma riskinin olabileceği ve bu riskin önüne geçilme gayretleridir" (Abramzon, 1959, s. 161).

Rus Çarlığı devrinde *Ala kaçuu*'lar resmen yasaklandı. Daha sonra, *Ala kaçuu*'da SSCB'nin varlığı sırasında da devlet bu yasağı sürdürüp izin vermediği için, pratik olarak uygulanma fırsatını elde edilememiştir. *Ala kaçuu*'nun yaygınlığı, 1991'de SSCB'nin dağılmasından ve Kırgızistan'ın bağımsız bir devlet olmasından sonra önemli ölçüde artmıştır (Fanon, 2000).

Kırgız tarihçi Eleri Bitikchi'ye göre; geçmişteki evlilikler, yeni evlilerin ebeveynleri arasındaki anlaşma ile sonuçlanırdı. Bir erkek ve bir kız, birbirlerini severek ve anlaşarak evden kaçarlar ve bu durum da ebeveynlerinin isteği dışında cereyan ederse buna "*Ala Kaçuu*" tabiri kullanılırdı (Karmazin, 2019). Zorla *Ala kaçuu* işlemi yapılacaksa, bu eylem uzakta olan komşu kabilelerin kızlarıyla evlenmek için uygulanırdı (Kleinbach, Ablezova, & Aitieva, 2005, s. 105).

Sovyetlerin tarih sahnesinden çekilmesiyle, geleneklere ve öze dönüş saviyle Kazak ve Kırgızlarda tekrar canlanmaya başladı. Erkeklerin bu yolla evliliği sürdürmeleri, gelinlerin de bu âdete uyup evlenmeyi kabul etmeleri, Kırgızların geleneklerini tâzîm etmeleri manasına gelmektedir. Bu durumu kabul etmeyenler ise geleneğe ve kimliğe karşı çıkan hain zihniyetliler olarak görülmektedir. Çünkü kaçırılma eylemini reddeden kızlara daima geleneklere uygun davranması, kaderlerine razı olmaları ve geri giden gelin konumuna düşmemeleri salık verilmektedir (Karakaya, 2018).

Günümüz Kırgız toplumunda önemli bir yer tutan *Ala kaçuu* geleneğinin, eski tatbik şekline kısmen uzaklaştığı gözlenmektedir. Bu açıdan kız ile konuşup rızasını almadan, sırf kızın dış görünüşüne bakarak beğenilmesi, dost veya yakın çevresinden etkilenilmesi sonucunda *Ala kaçuu* hadiselerinin arttığı müşahade edilmektedir. Günümüzde evlenen gençlerin neredeyse %80'inin kız kaçırma yoluyla evlendiği

tahmin edilmektedir (Mambetova, 2009, s. 8). Farklı kaynaklarda *Ala kaçuu*'ya dair farklı oranların verilmesinin sebepleri arasında bu tarz evliliklerin birçoğunun gizlenmesi, resmiyete dökülmemesi yatabilir.

Kleinbach'ın araştırmaları, *Ala kaçuu*'nun 20. asırda giderek çoğaldığını ve gittikçe rıza harici bir vasıf kazandığını ortaya koymuştur. Kırgız toplumu, *Ala kaçuu*'nun bir gelenek vasfı taşıdığına inanır hale gelmiştir. Geleneğe hürmet, Kırgız kültüründe çok güçlüdür ve Manas Destanı ve başka birçok sözlü kültür ürünüde gelenek müşahhas hale gelmiştir. Toplumun çoğu *Ala kaçuu*'nun, ulusal ceza kanunları ve İslâm hukukunca yasaklandığını tam olarak bilmemektedir, bilinse de geleneğe gösterilen saygıdan dolayı görmezden gelinebilmektedir (Kleinbach, Ablezova, & Aitieva, 2005, s. 192).

Ulusal İstatistik Komitesi'ne göre, Kırgızistan'da 18 yaş altı evliliklerin sayısı tüm evliliklerin yüzde 13'ünü teşkil etmektedir. Reşit olmayan kızların kaçırılma olasılığı daha yüksektir. Bu aynı zamanda, kaçırılan kızların ebeveynlerinin, kızlarının eve dönmesinin bir ayıp ve geleneğe uygun olmadığını düşünmelerinden kaynaklanmaktadır (t-media.kg., 2022).

Bu çalışmanın amacı; Kırgızistan'ın belli bir kesimi tarafından millî bir gelenek olarak kabul edilen ve Kırgızistan'da büyük sosyal problemlerin doğmasına neden olan bu aktüel problemin, gelenek mi yoksa suç mu olduğunu tahlil etmek, bu faaliyete müracaat edilmesinin altında yatan sebepleri irdelemek ve Kırgızların da dinî olan İslâm dinine göre *Ala kaçuu*'nun hükmünü ortaya çıkarmaktır. Bununla birlikte İslâm dininin *Ala kaçuu*'ya karşı duran anlayışından faydalanarak Kırgızistan'daki bu güncel problemin çözümüne katkı sağlamayı hedeflemektedir. *Ala kaçuu*'nun karşılıklı rıza ile icra edilebileceği gibi rıza harici olması da mümkündür. Burada, *Ala kaçuu* kavramıyla, özellikle Sovyetlerin yıkılması sonrası millî bir gelenek olarak kabul gören ve ciddi bir irtifa kaydeden kızın rızası olmadan yapılan *Ala kaçuu* faaliyeti kastedilmektedir.

Yöntem

Çalışmada Kırgızistan'da kız kaçırma geleneği ve olaylarıyla ilgili kaynaklar tespit edilerek, Ala Kaçu ile ilgili kitap, dergi ve gazetelerdeki bilgiler çerçevesinde literatür derlenmiştir. Çalışmada nitel araştırma yöntemi içerisinde yer alan içerik çözümleme tekniği tercih edilmiştir. İçerik analizi, belirli bir konuda belirlenen bir kaynaktan alınan örneğin bir amaç çerçevesinde bölümlenerek ayrıntılı bir şekilde incelenmesi ve çıkarımlarda bulunulmasıdır. İçerik analiziyle toplumda ortaya koyulan davranışları ve eğilimleri göstermesi açısından yol göstericidir (Akay E. , 2019, s. 345). Bu çalışmada nitel içerik analizi yönteminin kullanılmasının sebebi, bu yöntemin gazete tarihsel doküman, kitap, rapor, roman, mektup ve dergi gibi bütün iletişim vasıtaları analiz

etmeye imkan sağlamasıdır. Kişilerin, kurumların, grupların alakalarının ortaya koyulmasında ve tanımlanmasında uygun ve faydalı bir tekniktir (Cohen, Manion, & Morrison, 2017). İçerik çözümleme tekniğiyle kız kaçırma ile ilgili dergi ve gazeteler incelenmiştir. Kırgızistan'da bağımsızlık sonrası yayımlanan dergi ve gazetelerde kız kaçırma konusuyla alakalı haberler ve makaleler basit rastlantısal örnekleme tekniği kullanılarak incelenmiştir. Bu dergi ve gazetelerde kız kaçırma olayları içerik analizi tekniğiyle dini, sosyal ve kültürel olarak üç ana başlık çerçevesinde ele alınmıştır.

Bulgular

Ala Kaçuu: Bir kadının veya kızın rızası ve arzusu olmaksızın, dul ya da bekar bir erkek tarafından cebir veya farklı hileli yollara müracat edilerek kadınları götürmektir. Ala Kaçuu'dan söz edilirken anlaşılan mana genellikle bu manadır. Burada önemli olan husus, kızın cebir yoluyla götürülmesidir (Tezcan, 2003, s. 3). Çalışmanın bu bölümünde gerçekleştirilen araştırmanın sonucunda elde edilen verilere ilişkin bulgular sunulmaktadır.

Ala Kaçuu'nun Yolları ve Şekli

Dünyanın muhtelif yerlerinde *Ala kaçuu*'nun farklı uygulamalarına tesadüf edilmektedir. Göçler nedeniyle, kız kaçırma kültürüne yatkın topluluklar gittiği memleketlerde bu geleneği sürdürebilmektedirler. Bu duruma örnek olarak, çalışma niyetiyle göç eden Almanya'daki Türkler ve Rusya'daki Kırgızlar arasında cereyan eden *Ala kaçuu*'ları verebiliriz.

Kırgızistan ve Kazakistan'da yapılan evliliklerde genel olarak makbul görülen evlilik yolu Kuda Tüsü⁵ (kız isteme yoluyla) evliliğidir. Kız isteme yoluyla yapılan evliliklerin yanında, neredeyse evliliklerin üçte birini teşkil eden, gelinin damat tarafından kaçırılması yoluyla yapılan evliliklerdir. Gelinlerin bir kısmı rızasıyla kaçsa da çoğunluğu arzuları haricinde kaçırılmaktadır. Damatla gelinin anlaşarak evlenmelerinin sebepleri arasında; evlilik muamelelerini süratlendirmek, evliliğe karşı çıkan ebeveynlerin engelini aşmak ve evlilik öncesi gerçekleşen istenmeyen hamileliklere dair konuşmalara engel olmak sayılabilir. Günümüzde, *Ala kaçuu* yoluyla yapılan izdivaçların çoğunluğunda, kızların onayı olmamakta, kaçırılan kızlar, kaçırılan kişiyi çok az derecede bilmekte veya hiç bilmediği bir kişinin eliyle kaçırılıp evlenmeye mecbur edilmektedir. Bazen *Ala kaçuu*'nun gerçekleşmesinde, kaçırılan gelinin kız arkadaşlarından da destek alınmaktadır. Damat bey ve arkadaşları gelini cebren çekerler, kollarından ve bacaklarından sürükleyerek arabaya bindirirler. Gelinin kurtulma gayretleri beyhudedir. Damadın evine varılınca, damadın hanım yakınları bu mevzuda yaşayarak tecrübelendikleri için devreye girerler. Damadın maharetlerini

⁵ **Kuda Tüsü:** Damadın babasının veya bir yakınının talip oldukları kızın evine giderek kızı isteme faaliyetidir. Kız istemeye gelenler, gelenekler icabı üst düzey ağırlanır ve adet gereği bir çok programlar tatbik edilir (Oinet.kz., 2019)

anlatırlar ve evliliğin işareti olan beyaz başörtüyü geline giydirmeye çalışırlar. *Ala kaçu* sonrası, damadın anne-babası, gelinin ebeveynine kızlarının başından geçen hadiseleri iletmek ve bir miktar parasal emaneti özür maksadıyla takdim etmek üzere, genelde kendilerinin dışında, 4 kişilik bir heyeti temsilci olarak gelinin evine gönderirler. Kaçırılan kızın anne-babasının nasıl bir tepki vereceği kestirilemediğinden bu vazife tehlike arz eder. Gelinin anne-babası kızlarının akıbetine vâkıf olduktan sonra bu izdivacı kabul ediyorlarsa kendileri haricinde, temsilci bir heyet kurup, geceyi damadın hanesinde gelinle beraber geçirmeleri için gönderir. Eğer kız evi ve gelin bu evliliğe yeşil ışık yakarsa, düğün kurulur ve nikâh vazifesi yerine getirilir (Karakaya, 2018).

Kızların kaçırılmasının çok farklı yolları ve türleri vardır. Ana hatlarıyla bu türler arasında; kaçışma, otura kalma, dezmal kaçırması, kız çekme, peşe gitme gibi türler sayılabilir. Kırgızistan'da evlenme adetleri içerisinde *Ala kaçu*'da 'da bulunmaktadır. Bu evlenme tarzı, hâlâ Kırgızistan'da yaygın şekilde müracaat edilen bir tatbikattır.

Ala kaçu pratikte şöyle cereyan etmektedir: Erkek, evlenmesi gerektiğine inanınca evlenmek için bir kız tercih eder. Bu kaçırılacak kız, erkeğin önceden mutabık kaldığı birisi olabileceği gibi, olaklardan tamamen bihaber olan bir kız arkadaşı da olabilir veya hiç bilmediği bir kızın da olması şeklinde gerçekleşebilir. Kaçırılacak kız, çoğu zaman kaçırılacağından habersiz olmaktadır. Erkek, kızı kaçırmaya dair dostlarıyla bir toplantı gerçekleştirir. Bu kararı alma, birkaç saat içinde olabileceği gibi birkaç haftaya da sarkabilmektedir (Handrahan, 2004, s. 220).

Ala kaçu eylemini gerçekleştirenler hedeflerine ulaşabilmek için aldatma veya şiddet uygulamak durumunda kalırlar. Çünkü hedef noktasındaki kız, yapılan muameleyi onaylamadığı için, faillerin elinden kurtulmak adına farklı kurtuluş yollarını dener. Ancak bu çabalar sonuç alınamayan nafile çabalar olarak kalmaktadır. Kadınlar, *Ala kaçu* riskiyle gündüz vakti yolda yürürken, yol ortasında veya akşam vakti evde oldukları bir zaman diliminde bile karşı karşıya kalabilmektedirler. Cebir ve şiddet yoluyla kaçırılan kadın, damadın evine getirilir. Genelde akrabaların tamamı evde toplanmış, ikram sofrası hazırlanmış ve gelinleri olacak kadını bekleme pozisyonundadırlar. Kız evinin aksine, erkek evi için bu kaçırma, tamamen planlanmış bir eylemdir. Kaçırılan kız eve yerleştirildikten sonra, ailenin kadınları faaliyete girerler. Aileden yaşı en büyük kadın, yeni geline bir beyaz başörtü giydirerek, kızı bu evliliğe ikna etmeye gayret eder. Bu süreçte psikolojik baskılar derecesini artırır. Kaçırılan gelini ikna etmek maksadıyla kadınlar, psikolojik tacizin yanında fiziksel şiddet kullanmaya bile ihtiyaç duyabilirler. Kaçırılan gelin bu beyaz başörtüyü giymeyi kabul ettiği zaman, artık o kız evli biri kabul edilir (Handrahan, 2004, s. 220) .

a) Kaçışma: Gelin ve damadın birbirleriyle mutabık kalarak, zorlama olmaksızın evlenmesidir. Bu vaziyette düğün kurulmaz ve düğün masrafları karşılanmamış olur.

b) Oturakalma: Gelinin kendi rıza ve arzusuyla damadın evine gelip yerleşmesidir. Kız kendi ailesi tarafından, sevdiği gence gitmesi yönünde bir engelle karşılaşır. Oturakalma yolunu tercih ederek erkeğin evine gelir yerleşir. Kız bütün onurunu çiğneyerek bu yolu tercih ettiğinde, erkek evi de kabullenmek durumunda kalır. Burada erkek kız kaçırmaz, ancak simgesel olarak kız kaçırma olarak değerlendirilir (Yasa, 1962, s. 39).

c) Dezmal kaçırmayı: Kıza ait olan bir eşyanın, kızın yerine alınması (kaçırılması) geleneği mevcuttur ki, bu gelenek, kızı kaçırmakla müsavî görülür. Mahalli ismi Dezmal Kaçırmasıdır. Kız pınarda, evde veya yolda iken damat, gelinin dezmal'ını (başörtüsü) icbar yoluyla alıp kaçıtır. Örtüsü alınan kız artık evlenmiş ve bekârlığı sona ermiş olarak kabul edilir (Örnek, 2014, s. 115).

d) Kız Çekme: Bazı mahallerde "Kız çekme" tabiri, kız kaçırma yerinde kullanılır. Damada istediği kız verilmeyince, erkek tarafı, kızı herhangi bir yerde, bir işle meşgulken, damat ve dostları kızı cebren çeker ve götürür. Bu faaliyeti yapanlar silah taşıdığından karşı koyulmaz (Kültür Derlemeleri, 1999, s. 149).

e) Peşe Gıtme: Kızın ailesine muhalefet göstererek, kendi arzusuyla ve uzlaşmalı bir şekilde erkekle beraber kaçmasıdır. Bu olay gizlilik açısından gece icra edilir. Evdekiler uyuyunca, sabaha doğru kız taşıyabileceği çeyizini alır ve evden ayrılır, oğlanla buluşur. Bu olay sonrası, anlaşma sağlansa bile düğün yapılmaz. Erkek evi başlık borcunu öder, elbise kesilir (Tezcan, 2003, s. 3).

Erkekler, kıza âşık olduklarından dolayı kaçırma eylemini gerçekleştirdiklerini ileri sürseler de, büyük bir çoğunluğu, birkaç defa görme neticesinde veya ilk görüşte kıza âşık olarak ya da tesadüfen görüp hoşlandıkları kızları kaçırmaktadırlar. Başlık parasını bulamama durumu, kız kaçırma sebepleri içerisinde önemli bir yer tutar. Böyle durumlarda gelinle damat anlaşır. Kız sanki zorla kaçırılıyormuş gibi bir role bürünerek görüntü sergiler, taraflarda arzularına ulaşmış olurlar. Kız kaçırma hadiseleri daima kadere razı olup, kabullenmelerle neticelenmez. Kaçırılan gelin evlenmeyi reddedince, evliliği mecburen kabul etsin diye tecavüz yoluyla kıza sahip çıkma devreye girer. Bu tarz zorla evlenmeler neticesinde, intihar olayları da azımsanmayacak kadar çoktur. Çaresizliğin girdabında başka bir çaresizlik yaşayarak intihara sürüklenmektedirler. Kurbanların çoğu başka bir tercihlerinin bulunmadığını, âdeta hapis hayatı yaşadıklarını düşünerek yalnızlık ve huzursuzluk hissi yaşamaktalar ve intiharı bir kurtuluş reçetesi olarak kabul etmektedirler (Karakaya, 2018).

Kırgızistan'da Kız Kaçırma Olgusunun Mevcut Durumu

Kırgızistan'da zor ve şiddet kullanarak yapılan, *Alan kaçu* ve alıkoyma hadiseleri hâlâ hayatiyetini sürdürmektedir. Daha önce, Kırgız makamları kadınları kaçıranlara verilen cezaları iki katına çıkarmıştı. 2013'te cezalar daha da ağırlaştırıldı. Fail daha önce 3 yıla kadar hapis cezasına çarptırılırken, hukuk reformundan sonra bu ceza yedi yıla çıkarıldı. 2019 yılında yapılan değişiklikle, bu madde 10 yıla kadar hapis cezası olarak güncellendi. Cezaların ağırlaştırılması kanalıyla *Ala kaçu*'ların azaltılması hedefleniyordu. Ancak tatbikatta durum, bir takım sebeplerden dolayı hedeflendiği gibi gerçekleşmemektedir. Kız kaçırma sayısı aynı kalmakla beraber, mahkemeye intikal eden dava sayıları yarıya inmiştir. Maalesef hapis cezalarını artırmak çözüm olamamaktadır. Uzun vakit ceza yiyecek olan failerin kendisi veya yakınları, cezanın kesinleşmemesi için mahkeme yetkililerine olayın kapatılması veya hafifletilmesine yönelik maddi yardım sağlamaktadırlar. Bu sebeple yasa delinmiş olmakla suçlu cezasını çekmemekte ve *Ala kaçu*'lar durdurulamamaktadır. Kırgızistan hükümeti tarafından istatistikler tam tutulamadığından *Ala kaçu* kurbanlarının kesin sayısı bilinmemektedir. Orta Asya Amerikan Üniversitesi araştırmasında, bir köyden kız kaçırma istatistiklerine göre: 16 ila 25 yaş arasındaki evli kadınların yüzde 63'ü, 36 ila 56 yaşındaki evli kadınların yüzde 47'si ve 76 yaş ve üstünde olup evlilik yapmış hanımların yüzde 27'si kendi arzuları olmaksızın kaçırıldı. Genel olarak, evlenmiş Kırgız kadınlarının, yaklaşık %35-40'ının zorla evlendirilmeye tabi tutulduğu tespit edilmiştir (Hrw., 2006, s. 89-90), Kırgızistan'da her yıl 10.000 ila 15.000 kız çocuğu kaçırılmaktadır (Zhetigenova & Yaromshchuk, 2018). Bazı raporlara göre, Kırgızistan'da günde 32 kız kaçırma hadisesi ve 6 tecavüz vakası meydana gelmektedir (Kirsanova, 2016). Kırgız Cumhuriyeti İstatistik Komitesinin verilerine, göre köylerde kız kaçırma, şehirdekilere nazaran iki kat daha çok olmaktadır (Global Research İnstitute Foundation, 2019). Maalesef kurbanların çoğu, 25 yaşın altındaki, bazen de reşit olmayan genç kızlardır (Hrw., 2006).

"*Kırgız Toplumunda Evlilik Türleri*" isimli bir araştırmada, Kırgız Toplumunda *Ala kaçu* yoluyla evlenme de dâhil, evlenme şekilleri araştırılmıştır. Bu araştırma için yapılan ankette, katılımcılara "Siz hangi evlilik türü ile yuva kurdunuz" sorusu yöneltilmiştir. Katılımcıların cevapları Tablo 1 de gösterilmiştir.

Tablo 1. Evlenenlerin Evlenme türleri

Evlenme Türleri	% Oran
Beşik kertme ⁶	1,10
Doğmamış çocukların evlendirilmesi	2,40
Ala Kaçuu	25,30
Berdel ⁷	0,60
Baldız alma	0,20
Kayınbiradere varma	0,60
Verilen söz üzerine	7,00
Görücü usulüyle	28,40
Çağdaş aile kurma	34,30

Yukarıdaki Tablo 1'e göre katılımcıların %25'30'luk kısmı *Ala Kaçuu* yoluyla evlenmiştir (Ünal, 2016). *Ala Kaçuu* yoluyla evlenenlerin kesin bir sayısını ortaya koymak mümkün değildir. Bununla beraber ¼'lik kesimin bile *Ala Kaçuu* yoluyla evlenmiş olması azımsanmayacak bir bulgudur.

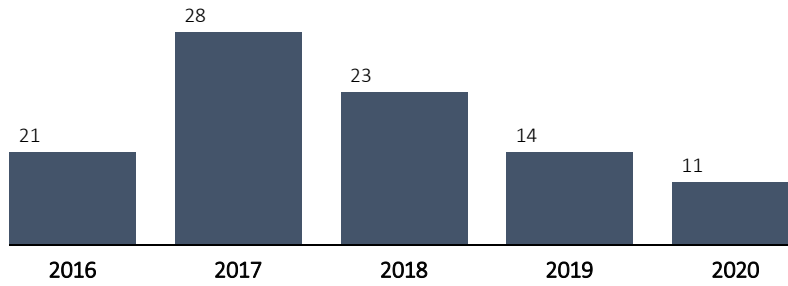
İnsan hakları örgütü, bir tıp öğrencisi olan 20 yaşındaki Burulay'ın 29 yaşındaki bir kişi tarafından cebren evlenmek maksadıyla kaçırılıp acımasızca katledilmesinin yıldönümünde yayınladığı raporda, Kırgızistan'da yaşayan pek çok şahsın bu olayları "gelenek" olarak algıladığına dikkat çekmiştir. Resmî açıklamalara göre, 2017'de Kırgızistan'da, binlerce genç kız kaçırılmış, ancak bu suçu sebebiyle yalnızca bir kişi hapis cezası almıştır. Hadiselerin genelinde kaçırılan kadınlar, kaçırılan kişileri ya hiç bilmiyor ya da uzaktan biliyor. İnsan Hakları İzleme Örgütü, *Ala kaçuu*'nun Kırgızistan'da suç kabul edilmesine ve 2017'de aile içi şiddet kanunun meriyete girmesine rağmen hadiselerle engel olunamadığını vurgulamaktadır. Bunun sebebi ise kanunların yetersizliği değil, bazı sebeplerden dolayı kanunların tatbik edilememesidir. *Ala kaçuu*'nun cezası Kırgız kanunlarına göre 5 seneden 7,5 seneye kadar mahkûmiyet alabilmektedir. Mağdur şayet 18 yaştan küçükse, bu ceza 10 seneye kadar yükseltilebilmektedir. Lakin birçok sebepten kanunların gerektiği gibi uygulanması gerçekleştirilememektedir. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı verilerine göre, 2017'de Kırgızistan'da *Ala kaçuu* hadiselerinde ceza davalarının takriben %70'inin kapandığı ya da kapatıldığı görülmektedir. Resmi veriler, Kırgız

⁶**Beşik kertme:** Kız ve erkeğin daha beşikteyken, istikbalde evlendirileceklerine dair ebevyınların kendi karar vermesi. Bir kızın doğduğunu haber alan ve bu kızın ailesiyle yakınlık kurmak isteyen erkek evi, kız evine bir beşik gönderir ve böylece sözleşilmiş olur (Juliet, 2022).

⁷**Berdel:** Evlenmek isteyen iki erkeğin, gelinlik devresine gelmiş kız kardeşlerini yahut akrabalarını değiştirmesi tarzında meydana gelir. Takı, başlık ev eşyası vb. düğün masraflarının taraflara yükleyeceği maddi sorumlulukları, en düşük seviyeye düşürmek amacıyla gerçekleştirilen evlilik türü (Sayın, 1990, s. 83).

toplumundaki izdivaçların 5'te birinin kız kaçırma yoluyla yapıldığını haber vermektedir (Oppenheim, 2022).

Ala kaçu suçları genellikle, " ciddi suçlar" olarak kabul edilir ve ceza davası mağdurun şikâyeti temelinde reddedilemez. Ama netice alma açısından pratikte durum farklı bir şekilde evrilmektedir. Şekil 1'de 2016-2020 yılları arasında Kırgızistan'da *Ala kaçu*'ları ve buna karşı ceza müeyyidelerin nasıl olduğu gösterilmektedir.

Şekil 1. 2016-2020 yıllarında *Ala kaçu*'lar ve cezaları

Kırgızistan Ceza Kanunu'nun 175. maddesine göre 2019 yılında kaydedilen 233 davanın sadece %6'sı ve 2020 yılında kaydedilen 210 davanın ise %5'i mahkemeye gitmiştir. 2016'dan 2020'ye kadar mahkemelere ulaşan 43 dava incelendiğinde, yalnızca dokuz sanığın hapis cezasına çarptırıldığı ve 5 ila 6 yıl arasında hapis cezası aldıkları tespit edilmiştir (Umetbayuulu, Sultanmuratkzy, & Adiletkyzy, 2021).

Genelde vakalar mahkemeye intikal ettirilmemeye çalışılıyor. Mahkemeyi engellemek için kaçırılan kıza, damat ve damadın ailesi, kızın kendi ailesi ve etrafı psikolojik ve bazen fiziki baskılarda bulunabiliyor. Eğer kız, bu evliliği kabul etmeyip, gitmek isterse kapının önüne yaşlı bir nine yatar veya eşiğe ekmek koyulur. "Hadi ekmeğe bas", "ninenin üzerinden atla da, hayat boyu uğursuzluk içinde yaşa" tarzında sözler söylenip, gelenek ve inançların böyle olduğunu, bunun dışına çıkılamayacağı beyan edilerek ikna edilmeye gayret edilir. Şayet hadise mahkemeye intikal ederse, bu takdirde de kaçırılan kıza, sözlerini değiştirmesi ve yalan beyanda bulunması yönünde baskılara devam edilir.

Ala Kaçu'nun Sebepleri

Erkeklerin, *Ala kaçu* yolu ile evlenmeyi tercih etmelerinin arkasında birçok sebep yatmaktadır. Bu sebepler arasında; Ailelerin kızlarını vermek istememesi, nişanlı çiftlerin düğünü bekleyememesi, başlık parasından ve düğün masraflarından kurtulmak istenmesi, cinsel ihtiyacın giderilme arzusu gibi ekonomik, toplumsal, biyolojik, psikolojik sebepler ve intikam alma duygusu ile kız kaçırmanın

küreselleşmesi gibi faktörler sayılabilir (Güven, 2016, s. 200-201). Bu faktörlerin bazıları aşağıda belirtilmektedir

Kaçırma ve alıkoyma kabahatlerinin temel sebebi sevmeye, sevilme ve cinsel arzuları tatmin amacına matuf olmaktadır. Buna sebep olan ana unsurları üç kategoride değerlendirebiliriz. Sebeplerden birincisini iktisadi, ikincisini toplumsal, üçüncüsünü ise biyo-psikolojik sebepler teşkil etmektedir (Toroslu, 1974, s. 63). Kızın ya da erkeğin maddi sıkıntıda olması, aile içerisinde veya aileler arasında münakaşaların bulunması, cinsel gereksinimlerin giderilmesi gibi sebepler bu tarz hadiselerin tahakkukunu kolaylaştırmaktadır.

Kız Kaçırmanın İktisadi Sebepleri

a) Başlık Parası: Kız evi erkek evine, kızlarını verirken, düğün öncesi bir miktar başlık parası (para, altın veya başka bir materyal) ve muhtelif hediyelerin verilme şartını koşar. Erkek evi de, bu isteği karşılamaya muktedir olmadığında bu talep cevapsız kalır. Erkek evi de bu engeli aşmak için, *Ala Kaçuu* yoluna başvurur (Tezcan, 1998, s. 18).

b) Düğün Masrafları: Erkek tarafı genel olarak ekonomik sıkıntılardan dolayı düğün giderlerini karşılayamayacağına kanaat getirince kızın kaçırılması yoluyla evlenmeye karar verirler (Güven, 2016, s. 201). Düğün merasimlerinde tatbik edilen adetler, düğünlerin uzun sürmesi, düğün esnasında tatbik edilen mecburi gelenekler (hediyeler, bahşişler) ve düğünde verilen ikramlar erkek evini iktisadi zaviyeden zor duruma sokabilmektedir. Bu zor şartları yerine getirmede zayıf kalan erkek evi de *Ala kaçuu* yoluna tercih etmektedir. Bütün köy halkının ve diğer komşu köylerin halklarının davet edildiği düğün merasimlerinde giderlerinin fazlalığı, kaçırma teşvik etmektedir.

c) Sosyo-ekonomik Sıkıntılar: Sovyet sonrası Kırgız Toplumu ekonomik ve sosyal sıkıntılar sebebiyle *Ala kaçuu*'ya başvurmaya başlamışlardır. Göçebe bir toplum olan Kırgızlarda yaylacılığın, ekonomik, kültürel ve sosyal yaşamda mühim bir mevkie sahiptir. Kırgızistan yaylalarında meraların küçülmesi ve verimsizleşmesi, hayvan adetlerindeki azalma gibi sosyo-ekonomik ve çevresel ahval evlenmeyi ekonomik zaviyeden zora sokmuştur. Erkeğin rüştünü ispat etmesi için evlilik yoluyla bir yuva kurması beklenir. Erkekler ekonomik hürriyete sahip olunca kimliklerini ispat etmiş ve evlenmeye hazır olmuş kabul edilir. Lakin iktisadi ve çevresel imkânların noksanlığının bir neticesi olarak, genç erkekler kırsal hayatın toplumsal cinsiyet sistemine uyumda zorluk yaşamaktadırlar. Bu sebeple sosyo-ekonomik problemler *Ala kaçuu*'nun oluşma sebepleri arasına girmektedir (Kim & Karioris, 2019, s. 1632).

Kız Kaçırmanın Toplumsal Sebepleri

a) Aile İçi Geçimsizlikler: Kız çocukları aile içerisinde kendilerini mutlu görmemesi ve bir an evvel evlenip kurtulma arzusundan kaynaklanmaktadır (Güven, 2016, s. 201). Bu huzursuzluğun kaynağı ailede ya üvey anne-baba ya da dışarıdan aileye katılmış

gelin olabilmektedir. Ebeveynlerden birisinin vefatı ve sağ kalan eşin tekrardan evlenmesiyle meydana gelen yeni yuvada, eşlerden daha çok, çocuklar nedeniyle karı-koca arasında tezahür eden münakaşalar, bir ileri aşamada çocuklara da sirayet etmekte, üveylik problemi ailenin istikrarının zedelenmesine sebep olabilmektedir. Bu ahvalde ailede büyümüş ve evlilik yaşına gelmiş gençlerin sıkıntıdan kurtuluş ve huzuru yakalama arzuları kaçmalarına ya da kaçışmalarına sebep olabilmektedir.

b) Aileler ve Köyler Ortasındaki Anlaşmazlıklar: Aileler veya köyler birbirine düşman olmuşlarsa, aileler ve köylerden bir erkek, başka bir aile veya köyden bir kıza âşık olduğunda o kıza kaçırabilir. Çiftlerin alışlagelmiş yollarla evlenmeleri imkânsız olduğundan bu yola başvurulur. Şayet kız erkeğe muhabbet besliyorsa rıza *yoluyla Ala kaçu* mevzu bahis olabilir. Bu nevi hadiseler aileler arasındaki husumeti ve nefreti, daha da körükleyebildiği gibi, bazı vakitler bu tarz evlilikler, sulhun ve kucaklaşmanın gerçekleşmesine kapı da aralayabilmektedir.

c) Toplumun Özendirmesi: Toplum, bir kaçırma eylemine dair bir duyum aldığı anda veya böyle hareketliliği sezdiğinde tarafları kaçmaya teşvik eder ve hem damadı ve hem de gelini kaçmaya özendirerek bir heyecan ve farklılığın ortaya çıkması için katkı sağlamaya çalışırlar.

d) Öç Alma Hissiyle Kız Kaçırma: Bilhassa küçük yerleşim birimlerinde bazı aileler arasında farklı sebeplerden kaynaklı düşmanlıklar ve soğukluklar olabilir. Düşmanlık besleyen ailelerden birinin oğlu, düşman bellediği diğer ailenin kızıyla Ala kaçu yoluyla evlenmeyi tercih eder. Bu erkeği bu eylemi icra etmeye sevk eden ana sebep, kıza karşı olan muhabbet değil, kızın ailesinden öç alma hissidir. Bu Ala kaçu’da kız, kin ve nefret nedeniyle erkek tarafından kız evinden kaçırılmasıdır. Bu şekilde, namusun zedelenmesi manasına gelen Ala kaçu’lar, bazı vakitlerde cinayetlerle bile neticelenebilmektedir.

Kız Kaçırmanın Psikolojik Sebepleri

a) Bir erkek bir kızla nişanlandıktan sonra, kız evi, bazı sebeplerden dolayı kıza baskı yaparak nişanı sonlandırır ve başka bir namzetle sıfırdan nişanlanması sağlanır. Bu yeni nişanla beraber yeni ve eski damat adayları arasında ciddi bir sürtüşme ve mücadele başlar. Gururu incinen ve nişanı atılan erkek, nişanı bitiren kız ve onun ailesinden öç alma hissine kapılır ve neticede *Ala kaçu* tahakkuk eder.

b) Bazı durumlarda henüz nişanlanmamış olan, ancak birçok taliplisi olan kızlar bulunabilir. Bu taliplilerden hızlı ve uyanık hareket edenler cebir veya rıza *yoluyla Ala kaçu* yoluyla evlenmeyi tercih edebilirler.

c) Bazı yerleşim noktalarında aileler, küçük yaştaki kız ve erkek çocuklarının, gelecekte kiminle evleneceğine dair karar verirler ve aralarında bir anlaşmaya varırlar ve çocukları da bu durumu bilirler. Ancak, ileride bu anlaşma, bazı sebeplerden dolayı

bozulursa, erkek, kıza karşı muhabbetli kız ise muhabbetsiz olursa zorla, kız da erkeğe karşı muhabbet besliyorsa o takdirde rıza yoluyla *Ala kaçuu* gerçekleştirilir.

Kırgızistan'da Kız Kaçırmaı Engellemek İçin Yapılan Çalışmalar ve Sonuç Almayı Zorlaştıran Unsurlar

Ala kaçuu'nun önlenmesinde aile, devlet ve din önemli rol oynamaktadır. Kırsal kesimde evliliklerin gelin kaçırma üzerine kurulduğuna dair bir algı bulunmaktadır. Kolluk kuvvetlerine olan güven eksikliği de *Ala kaçuu*'nun sürdürülmesinde önemli rol oynayan unsurlardan biridir. Bir kısım mağdurlar veya aileleri, yardım edeceklerine inanmadığı için polise başvurmayla bile gerek duymamaktadır. Çünkü genel algı, *Ala kaçuu*'nun cezalandırılmayacağı yönündedir. Bu durumun cezasız kalması *Ala kaçuu*'nun genellikle bir gelenek olduğu fikrinin varlığından kaynaklanmaktadır. İslâm dini dâhil, hiçbir dinde gelin kaçırma yoktur. Günümüzde dinî kurumlar yaygınlaşmakta ve din eğitimi alan kişilerin sayısı artmaktadır. Bu gibi durumlarda evlenecek gençlere, *Ala kaçuu*'ya dinin ve hukukun bakışı anlatılabilir ve bu yanlışın durdurulmasına katkı sağlanabilir. *Ala kaçuu* yoluyla evliliklerin gündem olmaktan çıkartılması, ancak din adamlarının dinî nikâhı, resmi nikâhtan önce kıymayı kabul etmemesi ve din adamlarıyla kolluk kuvvetlerinin farkındalık oluşturmak için birlikte çalışması durumunda başarılı olabilir (Asanalieva, 2017).

Ala Kaçuu sebebiyle mağdur olanların kahir ekseriyeti, toplumsal baskı yüzünden kolluk kuvvetlerine başvurmamaktadır. Aynı zamanda, Kırgızistan'daki polisinde içinde olduğu resmî yetkililer, *Ala kaçuu*'yu dışarıdan müdahale edilecek bir durum olarak görmemekte, ailenin içinde cereyan eden bir problem olarak görmek veya gelenek olarak değerlendirmektedir (Hrw., 2006, s. 121-123). Devletin resmî yetkilileri ve polis memurları, genellikle bu tür vakaları alay mevzusu yapar veya başvuruyu geri çekmeleri için mağdurlara psikolojik ve zihinsel baskı uygularlar (Karmazin, 2019). Resmî yetkililerin böyle hareket etmesinin altında yatan sebep, bu işin failinden veya failin yakınlarından aldığı maddi bir kısım kazanımlar olabilir. Eğer mağdurlar işin peşini bırakmazsa o takdirde hafifletici faktör olması düşüncesiyle bu suçu saldırı ve tecavüz tarzı suçlar olarak gösterebilmektedirler. Maalesef resmî yetkililer, genelde kaçırılan ve mağdur olan kızların haklarını korumak yerine, faili kurtarmanın ve korumanın kaygısı içine düşebilmektedirler.

Ala kaçuu ve alıkoyma cürümlerinin uygulanış biçimi toplumdan topluma farklılık arz etmekte, kendilerine uygun olarak verilen manalar açısından farklı ceza veya tepkilere yol açabilmektedir (Yasa, 1962, s. 78). Ancak, kızın rızası mevcut olsun veya olmasın, evlenmek maksadıyla veya şehveti tatmin düşüncesiyle bir kişinin olduğu mekândan başka bir mekâna götürülmesine *Ala kaçuu*, gelen kişinin geldiği mahalde aynı maksatla tutulmasına alıkoyma adı verilmektedir.

Kanunların isteksizce uygulanması veya hiç uygulanmamasının sebebi, kısmen, köylerde fiili olarak faaliyet yürüten ihtiyar meclisleri ve aksakal mahkemelerinin⁸, devletin hukuk ve adalet sistemini görmezden gelerek, örf ve âdet hukuku ile kararlar almasından kaynaklanmaktadır. Mülkiyet ve hukuk suçlarına ilişkin ailevi uyuşmazlıkları çözme görevini yürüten aksakal mahkemeleri, *Ala kaçuu* sorununu çoğu zaman ciddiye almamaktadır (Hrw., 2006, s. 106).

Kırgızistan'da *Ala kaçuu*'ya ilişkin kararlar, Ceza Kanunu'nun "Aileye ilişkin gelenekler ve küçüklerin menfaatlerine karşı suçlar" bölümünde yer almaktadır. Bir kişinin arzu ve iradesi olmaksızın kaçırılması 5 ila 7,5 yıl arasında hapis cezasıyla cezalandırılır. 18 yaşından küçük bir kişiyi kendi isteği dışında evlendirmek için kaçırmak ise 7 ila 10 yıl arasında hapisle cezalandırılmaktadır. Yaşı küçük olup suç işleyenlerin 80-100 bin Som, yetişkinlerin ise 180-220 bin Som para cezasına çarptırılacağı da belirtilmektedir (Bayımbetova, 2021).

Kırgızistan'da Bermet isimli bir kız 19 yaşındayken okul çıkışı bilmediği kişiler tarafından zorla kaçırlılır ve arabanın içinde üç saat mücadele eder. Bu hadisede olduğu gibi bazı kaçırmalar gerçekten tirajı-komik bir hâl alır. Bermet'in sevdiği ve flört ettiği bir arkadaşı vardır. Bir gün okul dönüşü, hiç bilmediği bir kişi tarafından kaçırlılır. Araba içinde 3 saat boyunca kurtulmaya gayret eder. Götürüldüğü evde tartışmaları sürdürür. Lakin bir sonuç alamaz. Bu kız için en katlanılmaz olan durum ise hakikaten âşık olduğu erkek arkadaşına kaçırıldığı bilgisini vermektir. Bermet'in çileli hayatı böylelikle başlamış olur (Karakaya, 2018).

Kaçırmalar sonucu her zaman yeni bir yuva ile neticelenmez. Yıldız adında bir Kırgız kızın kaçırmaları büyük bir dramla sonuçlanır. Kaçırdığı arabanın içinde, kurtulma mücadelesinde bulunurken, istenmeden boğulma durumunda kalır ve hayatının baharında ölür. Onu kaçırmaya yeltenen damat adayı ise kahrından birkaç hafta sonra intihar eder (Karakaya, 2018). Bazen *Ala kaçuu*'da, devrede damat adayı değil, damadın annesi olabilmektedir. Çocukları vaktinde evlenemeyen annelerin icra ettiği *Ala kaçuu* yollarından birisi de bu tarz olanlardır. Anne oğlu için uygun gördüğü bir kızın, aldatma yoluyla eve gelmesini temin eder. Kız eve geldiğinde de kaçırıldığını, oğluna gelin yapılmak istendiği bildirilir ve damada cereyan eden hadiseler haber verilerek, evlenmek üzere eve gelmesi sağlanır.

Son dönemde medyada, toplumda, mecliste çok konuşulan bu olay, biraz daha dikkatle takip edilince, suçlulara işledikleri suçun cezasını çektirmek üzere yetkililer olaya el atmıştır. Buna örnek olarak 27 yaşındaki bir vatandaşın 17 yaşındaki bir kızı

⁸ **Aksakal Mahkemeleri** (Yaşlılar mahkemesi): Bir mahkeme, savcı, içişleri organları vb. tarafından davet edilen ve gönüllülük temelinde oluşturulan; devlet kurumları ve yetkilileri tarafından gönderilen materyalleri incelemeye çağrılan kamu hizmeti yapan kişiler. Bir köyde veya şehirde vatandaşların arasından seçilmiş yaşça ve tecrübe itibarıyla saygın kişiler olayların kısa ve proplemsiz şekilde çözülmesinde katkıda bulunurlar. Aksakal Mahkemesi tüzel kişilik olmayıp adli makamlara da kayıtlı değildir (Tokoeva, 2022)

kaçırması verilebilir. *Ala kaçu*’yu icra eden erkek, polis tarafından gözaltına alınıp mahkemeye çıkarılmıştır. Mahkeme de bu suçu işleyen kişiyi hapis cezasıyla cezalandırmıştır. Mağdur kız ise anne-babasına teslim edilmiştir (Adiletkızı, 2021).

Kız Kaçırmanın İslâm Dini Perspektifinden Değerlendirilmesi

İslâmî zaviyeden herhangi bir konuda değerlendirme yapacağımızda, ilk bakacağımız kaynaklar sırasıyla; Kur’ân-ı Kerîm, Hadis-i Şerifler, Sahabe sözleri ve mezheplerin içtihatlarıdır. Nikâh akdinin tarafları olan erkek ve kadın, İslâm dinine göre evlenmeye dair kararlarını hür iradeleriyle ortaya koymak durumundadır.

İslâm dini, Kur’ân-ı Kerîm ve Sünnet-i Seniyye yoluyla hayatın birçok alanına müdahale etmiş, belli-başlı konularda vazedilen ilkeler ve amaçlar çerçevesinde kalmak şart-ı kaydıyla ihtiyaçlara, şartlara ve zamana göre kararı Müslümanların takdirine bırakmıştır. Nikâh ve aile ile alakalı belli başlı kararların direkt Kur’ân-ı Kerîm tarafından ortaya koyulması ve bu kararların Hz. Peygamber (a.s.) tarafından teferruatlı bir şekilde beyan edilip, tatbik edilmesi İslâm dininin aile müessesesine ve evliliğe verdiği ehemmiyetin bir göstergesidir (Atar, 2007, s. 112-117).

Nikâh akdinin İslâm hukukunda geçerli olabilmesi için nikâhın şahitler yanında akdedilmesi şarttır; bununla beraber, nikâh için tören yapılması, din adamı ya da başka bir şahsın yanında akdedilmesi gibi bir şekil mecburiyeti mevcut değildir. Bununla beraber Müslüman toplumların sosyal hayatında baştan beri, ehemmiyeti nedeniyle nikâhın, aile büyükleri, imâm, müftü, kadı gibi halkın değer verdiği din ulemâsının huzurunda akdedilmesi, programda evliliğin önemine dair sohbette bulunulması, tarafların mutluluğu için dua edilip Kur’ân-ı Kerîm okunması, velime (düğün yemeği) ikramında bulunulması geleneğin icabı faaliyetler arasındadır. Akit sırasında, evlilik birliğinin önemiyle ilgili bir konuşma yapılması, eşlerin mutluluğu için dualar edilmesi ve bu arada düğün yemeği verilmesi geleneğin sürdürülmesi açısından önem arz etmektedir (Atar, 2007, s. 112-117).

İlkel topluluklarda ve zihnen geri kalmış kişilerde zorbalığa ve şiddete dayalı zoraki evlilikler çok yaşanmıştır. *Ala kaçu* yoluyla evlilikte, ne kız hür iradesiyle evlenebilir ve ne de o kızın ebeveyni korku hissetmeden kızını evlendirebilir. Çünkü kız, her an bir tehlikeli durumla karşılaşma riskine sahiptir. Bu tarz yanlış ve ilkel eylemlerde kızlarını yetiştiren ebeveynlere hiçbir söz hakkı kalmamakta, gönülsüz ve mecburi bir şekilde, ya kızlarının kaderine razı olmakta veya razı olmazlarsa da bir sonraki adımda, birçok sosyolojik, psikolojik, toplumsal problemlerin girdabında boğuşma durumuyla karşı karşıya kalmaktadırlar. Bu nevi zorunlu evliliklerde ilk etapta aileler arasında namus meselesi ve düşmanlıklar teşekkül etmiş, bir müddet sonra da başka bir şansları kalmadığı için mecburiyetten dolayı barışma yoluna gitmişlerdir. *Ala kaçu*’larda dinî açıdan en büyük problemlerden birisi de kaçırılan kızın nikâhı olmayan birisi

tarafından tutulması ve nikâhsız bir şekilde kızı kaybetmemek adına bir nevi tecavüz yoluyla kıza sahip olma ameliyesidir. Bu ise İslâm'da haramdır ve zinadan öte tecavüzdür. *Ala kaçuu*'da damadın kızı kaçırmış olması, gelinle damat arasında helâllığın oluştuğu manasına gelmemektedir. Helâllik sadece kızın gönüllü bir şekilde, baskı ve mecburiyet altında kalmadan, erkeğin "Îcâbına" (evlilik teklifine) şahitler huzurunda "kabul" ile (evet cevabı) mukabelede bulunmasıyla gerçekleşebilmektedir.

Kutsal Metin Kur'anı Kerim Açısından Ala Kaçu'nun Değerlendirilmesi

Cenabı Hak, evlenmeye dair bir ayette: "Cariyeleriniz şayet namuslu kalmayı talep ederlerse, dünya hayatının malını elde etmek için onları fuhşa icbar etmeyin " buyurmaktadır. Bir kısım insanlar ayette geçen cariyeleriniz sözünü kızlarınız olarak tefsir etmişlerdir. Bir kısım insanlar da, zengin bir aileyle dünür olma arzusu ve mirasın bölüşümünde başka ailelerin girmesine engel olma düşüncesi vardır. Bu yüzden, kızlarına baskı yaparak kızını, sevmediği bir şahıs ile evlenmesini isterler. Babanın bu arzusu kızını isyana mecbur hale getirir. Âyette bu tarz evliliklerin de yasaklandığına işaret vardır. Babanın kızına yaptığı baskının kontrolü çok zordur. Âyetin devamında, evlendirilirken baskı gören kızların, bu izdivacın manevi mesuliyetini yüklenmeyeceklerini göstermektedir. Cenab-ı Hak Âyetin devamında şöyle buyuruyor: "Onlara karşı yapılan bu baskının sonrasında, muhakkak Allah onları affeder ve ikramda bulunur. " Bu ve buna benzer diğer ayetler, baskıyla akdedilen nikâhın bâtil olduğunu ortaya koymaktadır (Bayındır, 2012, s. 53).

Yine Nûr Sûresinin 30 ve 31. Âyetlerinde, erkelerin namahrem kadınlara, kadınların da nâmahrem erkeklere bakmalarının uygun olmadığı ve birbirlerine bakmalarının yasaklandığı bildirilmektedir. Bu Âyetlerde, nikâhsız bir şekilde nâmahreme bakmanın bile hoş karşılanmadığı ve haram olduğu zikredilirken, kadını kaçırmak maksadıyla elinden tutmanın, kucakta taşımanın, bir odada hapsedmek gibi eylemleri icra etmenin elbette hoş karşılanmayacağı aşîkârdır.

Hadis Örnekleri Açısından Ala Kaçuunun Değerlendirilmesi

Cahiliye Dönemi'nde evlilik anne-babanın, özellikle babanın ruhsatıyla meydana gelirdi. Soylu ailelerden olanların haricinde kadınların ve kızların bu mevzuda velîsine karşı çıkma salahiyeti bulunmamaktaydı (Koçak, 2017, s. 246) . Diğer yandan kızın evliliği meselesinde, Hz. Muhammed (s.a.v.) tarafından, velinin salahiyetine sınır koymaya müteveccih tatbikatlarının varlığı dikkat çekmektedir. Evlilik konusunda, dul bir hanımın görüşünü ortaya koyması, bir kız evlendirileceğinde ise, kabulü olması ve rızasının alınması icap ettiğine dair Hadis-i Şerifler mevcuttur. Bu Hadisi Şerifler Sahîh-i Buhârî'nin, (42) (Buhârî, 1993) , Sahîh-i Müslim'in (66) (Müslim, 1991), Ebû Dâvud'un (26) (Ebû Dâvud, 2009), nikâh bölümlerinde, bu kategoride mütalaa edilmektedir. Sahîh-i Buhârî'nin nikâh bölümünde geçen bir Hadis-i Şerife göre; Hz. Peygambere (s.a.v.) bir defasında arzusu dışında, cebren evlendirildiğini beyan eden dul bir

hanımefendi gelmişti. Bu hanımefendi zorla evlendirilme meselesini Rasulüllaha (s.a.v.) arz etmişti. Hz. Muhammed'de (s.a.v.) bu nikâhın geçersiz olduğunu ifade ederek dul kadını bu buhranlı vaziyetten kurtarmıştır (Buhârî, 1993). Bununla beraber kadının rızası mevzuunda bu tarz haklar verilmekle beraber velinin söz hakkının tamamen elinden alındığını, evlenecek olan kız veya kadına velîsiz evlenme ruhsatının sağlandığını ifade etmekte mümkün değildir (Ebû Dâvud, 2009). Mezheplerdeki müçtehitler, nikâhta velî izninin gerekli olup olmadığına dair müzakere ve mütalaalar yapmıştır. Hanefî mezhebi haricindeki bütün mezhepler -aralarında farklılıklar olmakla beraber- genel olarak nikâh şartları arasında, velinin izninin şart olduğu içtihadında bulunmuşlardır (Karacabey & Gül, 2012).

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) "Evlenecek olan kızın velîsinin izni olmaksızın nikâh yapılamaz" anlayışından, kadınların kendi hür iradeleri olmadan nikâh yapılamaz konumuna geçilmiştir. Hanefîler kadının hür irade ve iznini, diğer üç mezhep de velînin iznini şart koşmuşlardır. Kadının rızasına ihtiyaç hissedilmediği ve velînin kadın üzerinde söz hakkına sahip olduğu, ataerkil bir yapıya sahip bir toplumda, velînin söz hakkını tamamen ortadan kaldırmak sosyal bünyeye ters düşebilirdi, bundan dolayı Hz. peygamber toplumun sosyal yapısını düzeltirken bazı yapıları da bozmamaya dikkat göstermiştir (Koçak, 2017, s. 247). Bu konuda İbn-i Abbas'tan (r.a.) rivayet edilen, Ebû Dâvud'un nikâh bölümünde (25) geçen, bir hadisi şerifte şöyledir: "Bâkire bir kız, Peygamber Efendimize geldi (s.a.v.) ve arzu etmediği halde, babasının birisiyle evlendirdiğini ifade etti. Peygamber de (a.s.) bu evliliği kabul edip etmeme mevzuunda kızı serbest bıraktı" (Ebû Dâvud, 2009). Buradan İslâm peygamberinin (a.s.) kadının kararına ne kadar ehemmiyet verdiğini görme açısından ehemmiyet arz etmektedir.

Ebû Dâvud'da, Ebu Musa'dan (r.a.) gelen bir rivayette (Nikâh 20): "Resûlullah (a.s.): "velîsiz nikâh yoktur!" buyurmuştur (Ebû Dâvud, 2009). Sahîhi Müslim'de (Nikâh 66) İbn-i Abbastan (r.a.) gelen bir rivayette Peygamberimizin (s.a.v.): "Kendi hakkında karar vermede dul kadın velîsinden daha çok hak sahibidir. Bâkire kız mevzuunda kendinden mutabakatı ve izni alınır, onun izni susmasıdır" (Müslim, 1991), buyurarak evlilikte hem kızın ve hem de velînin iznin mühim bir şart olduğu orta çıkmaktadır. Bu da gösteriyor ki İslâmî açıdan *Ala kaçuu* doğru bir yol kabul edilemez.

Mezhepler Açısından Ala Kaçuunun Değerlendirilmesi

İmâm-ı Âzam Ebu Hanife'nin içtihadına göre âkil-bâliğ⁹ olmuş bir kızın, kabulü ve rızası olmadan evlendirilirse bu nikâh bâtıldır ve hükümsüzdür. Buna gerekçe olarak, Hz. Muhammed'in (sav.) hadis kitaplarında geçen şu hadisi gösterilmiştir (Buhârî, "Nikâh", 40; Müslim, "Nikâh", 64-67; Ebû Dâvud, "Nikâh", 25); "Dul kadının açıkça izni ve bekâr

⁹ **Âkil-bâliğ:** Âkil, akıl düzeyi mükellifete uygun olan demektir. Bâliğ ise Sözlükte "ulaşmak" manasına gelir, terim itibarıyla çocuğun cinsî ve bedenî ergenlik devresine ulaşmasını anlatır ve bu şahsa da bâliğ denir. İslâm hukukçuları erkeklerde on iki, kızlarda ise dokuz yaş olarak kabul etmişlerdir (Döndüren, 1989, s. 247)

kızın da rızası alınmadan evlendirilemez” buyurmuş, ilaveten, kadının sükût etmesinin, razı olduğu anlamına geldiğini de beyan etmiştir.

Ala kaçu yoluyla evlenmenin hükmü, farklı zaviyelerden tahlil edilmesi gereken önemli bir husustur. Hanefî mezhebi dışındaki bütün mezheplere göre velînin kabulü, nikâhın şartları arasındadır. Evlilikte velîsinin izni olmaksızın gönüllü olarak bir erkekle kaçan kız, ailesinin hayır duasından mahrum kalır ve böyle bir nikâhta (Hanefîler hariç) Cumhur ulemâya göre böyle bir nikâh câiz görülmemektedir (Fida, 2013). Kız gönüllü olduğu halde, *Ala kaçu* yoluyla evlilik kurması bâtil ise, bir de kızın ve velîsinin beraberce rızası ve izni olmaksızın yapılan evliliklerin İslâm nazarında çok daha sıkıntılı olacağı aşîkârdır.

Bir kızı *Ala kaçu* yoluyla kaçıran kişi, nikâh akdi olmaksızın ve zor kullanarak kızla ilişki kurmuş ise bu durum zina olarak değil, tecavüz olarak kabul edilmektedir. Zina ve ırza geçme İslâm dininde büyük günahlardan kabul edilmektedir. İslam Fıkhiında tecavüz ve zina yoluyla doğan çocuk ise annesinin üzerine kaydedilir, doğan çocuk sperm sahibinin hukuki açıdan çocuğu olmaz. Ancak kaçırılan kadınla nikâh akdedilmiş ve cinsel ilişki gerçekleşmiş ve bundan da çocuk dünyaya gelmişse bu çocuğun annesi ve babası malumdur. Erkek, kaçırdığı kızla cinsel ilişki kurmamışsa bakılır; eğer kız rıza gösteriyor ve damatta münasip görüyorsa, bu kızın kendini kaçıran erkekle evlenmesi uygun olur. Kız arzu etmiyorsa ya da damat münasip değilse onunla kız evlendirilemez (Karaman, 2019).

Hanefî mezhebinin içtihadına göre evlilikte velinin izninin olması arzu ve tavsiye edilen bir durumdur. Ancak nikah veli izni olmaksızın da kıyılabilir. Evlenecek kadın velisinden, nikâhta kendi adına taraf olmasını talep etme imkânına sahiptir. Çünkü birtakım kadınlar, erkeklerin içine girerek nikah akdinde bulunmaktan utanabilirler (Bilmen Ö. , 2015, s. 49)

Ala kaçu'da velînin izni, Hanefî Mezhebi haricindeki diğer üç mezhebe göredir. Mâlikî ve Şafîî mezheplerine göre velînin izni, nikâhın bir rûknü, Hanbelîlerde ise şartı olarak kabul edilmektedir. Mâlikî, Şafîî, Hanbelî mezheplerinin içtihadına göre velîsinin ruhsatı olmadıkça, kadın için yapılan nikâh bâtıldır ve sıhhatli kabul edilmemektedir (Bilmen, 2015). Zor ve şiddet yoluyla kaçırılan bir kız için; Hanefîlere göre, kızın kabulü olmadan, diğer üç mezhebe göre de velîlerin izni ve kabulü olmadan bu nikâh gerçekleşmiş olamaz. Kaçırılan kıza adeta tecavüz etme yoluyla sahip olup, kaçıran erkekle evlenme mecburiyetine bırakılması ve bu durumun resmî muamelelerle deklere edilmesi, o kızla dinî açıdan evlenilmiş manasına gelmemektedir. Çünkü baskıya evet dedirtilmesi o akdin bâtil olmasını doğurur. İslâm'da asıl olan bir şeyi hür iradeyle, evvela kalben kabul etmek ve dil ile de kabul edileni ikrar etmektir.

Sonuç

Evliiğe dair gelenek-görenekler, toplumdan topluma, dinden dine, kültürden kültüre değişlik göstermektedir. Kırgızistan'ın da içinde olduğu Dünyanın muhtelif noktalarında, *Kız Kaçırma* yoluyla yapılan evlilik şekli, evlenme yollarından biri haline gelmiştir. Kırgızların kadim tarihinde, tarafların gönüllü olması ve rızalarının bulunması şartıyla *Ala kaçuu*'ya tesadüf edilmektedir. Bazı sebeplerden dolayı, nadiren de olsa, zor ve şiddet kullanmak yoluyla *Ala kaçuu*'lar da vukua gelmiştir. Ancak bu tarz evlilikler, aileler arasında ciddi anlaşmazlıkların ve kavgaların oluşmasına sebep olmuştur.

Ala Kaçuu kanunlarla yasak olmasına rağmen Ermenistan, Etiyopya, Kazakistan ve Güney Afrika gibi ölkelerde de, özellikle Orta Asya ölkesinin kırsal kesimlerinde yaygın olarak devam etmektedir (Taylor, 2017). Bir Orta Asya ölkesi Olan Kırgızistan'da *Ala Kaçuu* durumu diğer ölkelere nazarla daha dikkat çekici, daha yaygın ve daha aktüel bir problem olarak toplumun ve yönetimin önünde varlığını sürdürmektedir.

Sovyetlerin yıkılmasından sonra, Kırgızistan'ın belli kesimlerinde, ister gönüllü, isterse de cebir yoluyla olsun, bütün *Ala kaçuu*'lara bir takım sebeplerden dolayı millî bir gelenekmiş gibi yaklaşımlar da olmuştur. Ancak bu düşünce doğru değildir. *Ala kaçuu* tarzıyla evlenme, kadına dönük tacizin, gelenek olarak vasıflandırılarak ritüelleştirilmesini ve meşrûiyet kazanmasını beraberinde getirmiştir.

Sonuç olarak, Kırgızların geleneğinde gönüllü kaçışmalar olmakla beraber, genel olarak evlilikler, kabul gören, normal yollarla yapılagelmiştir. Zor ve şiddet yoluyla *Ala kaçuu*'lar çok nadirdir. Dolayısıyla, insan hürriyetini hiçe sayan bu eylem, bir gelenek değil, dinen, hukuken, ahlaken ve birçok açıdan suç teşkil eden bir faaliyettir. Cebir yoluyla, velîlerin ve kızların rızası olmadan, kızları evlenme niyetiyle alıp götürmek hem Kırgızların geleneğine ve hem de inançları olan İslâm dinine göre yanlıştır, bâtıldır ve sahih değildir. *Ala kaçuu*'nun azaltılması için yapılabilecek faaliyetleri aşağıda geçtiği şekliyle sıralayabiliriz.

1. *Ala kaçuu*'nun geleneğe ve dinde olmadığına dair farkındalık oluşturmak için devletin ve sivil toplum örgütlerinin çalışmalarını genişleterek sürdürmeleri gerekir.
2. *Ala kaçuu*'ya yasa yoluyla ceza takdir edilse de, suçları savcılığa intikal ettiren ve cezayı uygulayan bu merciler, rüşvet alma, akraba kayırma vb. sebeplerden dolayı, cezanın uygulanmasına engel oluşturmaktadırlar. Devlet sadece tecrübesiz bir delikanlının yaptığı bu suçu cezalandırmamalı, olayı kapatan polise, savcıya veya hâkime de, işlerini tam yapmamaları sebebiyle cezaî müeyyide tatbik etmelidir. Bu mevzuda istihbarat birimleri daha hassas olmalıdır.

3. *Ala kaçuu*'da sadece kızı kaçıran erkeği suçlayıp cezalandırmakla da bu problem çözülemez. O erkeği yetiştiren ebeveynler, okuldaki öğretmenler, polis memurları, din adamları, televizyon programı yapan kişiler bu konuda yetiştirilmelidir. Bu yetişmiş kişiler de *Ala kaçuu* potansiyeli olan kişilere, bu eylemin yanlışlıklarını göstermelidir. Bu yolla *Ala kaçuu* sayıları minimize edilebilecektir.
4. Aile konularında uzman kişiler, psikologlar, sosyologlar ve hukukçular gibi etkin ve yetkin kişiler tarafından *Ala kaçuu*'nun yanlışlığına dair, okullarda, televizyonlarda ve farklı mekânlarda bilgilendirici programlar tertip etmelidir.
5. *Ala kaçuu*'ya sebep unsurlardan biri de başlık parası, düğün giderleri ve diğer masraflardır. Bundan dolayı düğün masraflarının kanunla sınırlandırılması ve toplumun ekonomik seviyesine uygun düğünlerin yapılması sağlanmalıdır.
6. Din adamları cami, okul, televizyon ve diğer mahfillerde *Ala kaçuu*'nun dinimizce makbul görülmediğine dair programlar icra edip, halkı aydınlatmalıdır. Billboardlarda da bu konuya dair toplumu uyarıcı mesajlar verilmelidir.
7. *Ala kaçuu*'nun hukuki, sosyal ve dinî açıdan yanlışlarını gösterir mahiyette belgeseller, diziler, filimler çekilmeli, makaleler, kitaplar yazılmalı, broşürler hazırlamak suretiyle toplum bilgilendirilmelidir.
8. Kırgızistan'da da Türkiye'deki gibi KADES¹⁰ tarzı, telefonlar için uygulamalar hazırlanmalı, risk grubunda olan kızların, bu uygulamaları telefonlarına yüklemeleri sağlanmalıdır. Tehlike anında, bu programa basarak polise haber verilmeli ve mağdur olan kız tamamen erkeğin kontrolüne girmeden kurtarılabilmelidir.
9. *Ala kaçuu*'larda ve diğer evliliklerde önce resmi nikah kılınmalıdır. Aksi takdirde boşanma gerçekleşirse bu durumu kadının hiçbir resmî hakkı kalmamış olacaktır. Kırgızistan'da resmi nikah olmaksızın dinî nikâh yapanların ve reşit olmayanlara dinî nikâh yaptıran anne ve babaların üç yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılmaları yasalaşmıştır. Bu yasanın devlet yetkililerince tatbik edilmesi ve kararların kâğıt üzerinde kalmaması gerekmektedir.

¹⁰ **KADES:** Çocuk ve kadınların karşı karşıya kaldığı taciz, kaçırma, şiddet, gibi kötü fiilleri azda olsa engellemek maksadıyla kullanıcılara takdim edilmiş bir resmî uygulamadır. Emniyet Müdürlüğü'nce hazırlanmış ve olağanüstü vaziyetlerde ilk akla gelen acil müdahale programıdır.

Makalenin Araştırma ve Etik Beyanı Bilgileri

Yazarın Çıkar Çatışması Beyanı	Araştırmaya konu olan durum, olgu veya kurum ile yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.
Yazar (lar) Katkı Oranı Beyanı	“Kırgız Toplumunda Yaygın Olan Kız Kaçırma’nın (Ala Kaçuu) İslâm Dinî Perspektifinden Değerlendirilmesi” isimli makalenin tüm bölümleri tarafımda yazılmıştır.
Etik Kurul Onay Belgesi	Araştırma/inceleme sırasında etik kurul onay belgesi gerektiren herhangi bir bilimsel yöntem kullanılmamıştır.

Kaynakça

- Abramzon, S. (1959). *Kirgizskoye naseleniye Sintzyan Uygurskoy avtonomnoy oblasti* (Cilt 2). KNR. TKAEE.
- Adiletkızy, A. (2021, 12 21). *Jalal-Abadda özünön 10 jaş kiçüü kızı ala kaçkan kişi surakka alıp kelindi*. Kloop: <https://ky.kloop.asia/2021/12/09/video-zhalal-abadda-z-n-n-10-zhash-kich-kyzdy-ala-kachkan-kishi-surakka-aly-p-kelindi/> adresinden alındı
- Akay, E. (2019). *İçerik Analizine Giriş*. Konya: Eğitim Yayınları.
- Akmataliyev, A. (2000). *Kırgızdın Köönörbös Döölöttörü*. Bişkek: Şam.
- Apaydın, H. (2013). *Velayet*. 07 01, 2022 tarihinde TDV İslâm Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/velayet--fikh> adresinden alındı
- Asanalieva, A. (2017, 07 17). *Kız ala Kaçuu Bul saltı je Kaysı Bir Kokustuk Jagdaybı?*. Kabar: <http://kg.kabar.kg/news/kyz-ala-kachuu-bul-saltby-zhe-kaisy-bir-kokustuk-zhagdaiby/> adresinden alındı
- Atar, F. (2007). *Nikah*. (TDV İslâm Araştırmaları Merkezi, Düzenleyen) TDV İslam Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/nikah> adresinden alındı
- Babayarova, G., & Amanturuulu, C. (2011, 11 11). *Kız ala kaçuu: saltı je japayıçılıkı?* (K. Elkeeva, Röportaj Yapan)
- Bayımbetova, A. (2021, 04 21). *Ala kaçuu salt emec, Kılmış*. Süper İno: <https://www.super.kg/article/show/54445> adresinden alındı
- Bayındır, A. (2012). Fıkha Göre Nikah Sözleşmesinde Velinin Yeri. *Journal of Istanbul University Faculty of Theology*(4), 45-67.
- Bilmen, Ö. (2015). *Hukuk-i İslamiyye ve Istilahat-i Fıkhiye Kamusu* (Cilt 2). Ravza Yayınları.
- Brusina, O. (2012). *Brak i razvod v narodnykh sudakh Turkestana: Vzaimodeystviye adata i shariata pri rossiyskom upravlenii*. Naukarus: <https://naukarus.com/brak-i-razvod-v-narodnykh-sudakh-turkestana-vzaimodeystvie-adata-i-shariata-pri-rossiyskom-upravlenii>
- Buhârî, M. (1993). *Sahîhu’l-Buhârî I-VII*. (Mustafâ Dîb el-Buğâ, Dü.) Yemâme, Beyrut: Dâru İbn Kesîr.

- Cohen, B., Manion, L., & Morrison, K. (2017). *Research Methods in Education*. London: Routledge.
- Cumagulov, A. (1960). *Semya i Brak u Kirgizov Chuyskoy Dolini*. Frunze: İzd-vo AN.
- Cunusaliyev, B. (2007). *CunusaSalttı Salttay Saktaylı!* Şookum: Aprel.
- Döndüren, H. (1989). *Âkıl*. 07 01, 2022 tarihinde TDV İslâm Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/akil--mumeyyiz> adresinden alındı
- Ebû Dâvud, S. (2009). *Sünenü Ebî Dâvud I-VII*. (Şu'ayb el-Arnaût vd., Dü.)
- Fanon, F. (2000). The Social and Political Status of Kyrgyz Women: the Historical. *International Journal of Central Asian Studies*(5).
- Fida, A. (2013, 02 10). *İslam'a Göre Kız Kaçırmanın Hükümü ?* İslam-Tr: <https://islam-tr.org/konu/islama-gore-kiz-kacirmanın-hukmu.29538/> adresinden alındı
- Foreign News: The Near East. (1923, March 24). *Time Magazine*.
- Global Research İnstitute Foundation. (2019, 05 19). *Ala kachuu: praktika pokhishcheniya nevst v Kyrgyzstane. Bişkek*. Global Research İnstitute Foundation. adresinden alındı
- Güven, F. (2016). Kars Kültüründe Kız Kaçırma/Kaçışma Geleneğinin Sosyo-Kültürel Arka Planı. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 4(8), 197-205.
- Gülensoy, T. (2003). *Manas Destanı*. 07 01, 2021 tarihinde TDV İslâm Ansiklopedisi: <https://islamansiklopedisi.org.tr/manas-destani> adresinden alındı
- Günenç, H. (1993). *Günümüz Meselelerine Fetvalar* (Cilt 2). İlim Yayınları.
- Handrahan, L. (2004). Hunting For Women: Bride-Kidnapping In Kyrgyzstan. *International Feminist Journal of Politics*(6), 207-233.
- Hrw. (2006, 10 26). *Reconciled to Violence State Failure to Stop Domestic Abuse and Abduction of Women Kyrgyzstan*. Human Rights Watch: <https://www.hrw.org/report/2006/09/26/reconciled-violence/state-failure-stop-domestic-abuse-and-abduction-women> adresinden alındı
- İnan, A. (1987). *Makaleler ve İncelemeler*. Ankara: Turk Tarih Kurumu Yayınları.
- Juliet, W. (2022, 01 25). *Beşik Kertmesi Ne Demek*. Türk Haber Portalı: <https://ajans66.com/ilginc/besik-kertmesi-ne-demek-question.html> adresinden alındı
- Karacabey, S., & Gül, M. (2012). Fikhî hadislerin rivâyet özellikleri bağlamında 'Velîsiz nikâh olmaz' hadisinin tahrîc ve tenkîdi. *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 21(1), 33-48.
- Karakaya, B. (2018, 06 01). *Orta Asya'da kız kaçırma geleneği*. gzt: <https://www.gzt.com/nihayet/orta-asyada-kiz-kacirma-gelenegi-3532149> adresinden alındı
- Karaman, H. (2019, 09 14). *Kızı kaçırana mutlaka vermek gerekir mi?* . Yeni Akit: <https://www.yeniakit.com.tr/haber/kizi-kacirana-mutlaka-vermek-gerekir-mi-931215.html> adresinden alındı

- Karmazin, I. (2019, 10 22). *Pokhititeli yestestva: Kak devushek vl Kirgizii prinuzhdayut k svad'be*. Izvestiya: <https://iz.ru/870018/igor-karmazin/pokhititeli-estestva-kak-devushek-v-kirgizii-prinuzhdaiut-k-svadbe> adresinden alındı
- Kim, E., & Karioris, F. (2019). Bound To Be Grooms: The Imbrication Of Economy, Ecology, and Bride Kidnapping in Kyrgyzstan. *A Journal of Feminist Geography*, 1627-1648. doi:<https://doi.org/10.1080/0966369X.2020.1829561>
- Kirsanova, T. (2016, 2016 25). *Kız ala Kaçkandar Karmalbay Kaldı. Emne için Kırgızistanda Kılmiştuluk Menen Üy-Bülö Kuruu Saltka Aynalğan?*. Lenta.ru:
- Kleinbach, R., Ablezova, M., & Aitieva, M. (2005). Kidnapping For Marriage (Ala Kachuu) In A Kyrgyz Village. Internet Archive. *Central Asian Survey*, 24(2), 191-202. doi:<https://doi.org/10.1080/02634930500155138>
- Kleynbakh, R. (2019, 10 22). Kyz ala kachuu v Kyrgyzstane ili pochemu pokhishcheniye nevesty bez yeyo soglasiya ne yavlyayetsya traditsiyey. Central Asia Analytical Network. (Z. Mukhammad Dost, Röportaj Yapan)
- Koçak, Z. (2017). İslam öncesi Arap aile yapısının Hz. Peygamber ve hadisler üzerindeki etkisi. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 7(4), 237-271.
- Kültür Derlemeleri. (1999). *Rize Kültür Derlemeleri*. Trabzon: Rize Halk Eğitim Müdürlüğü.
- Mambetova, S. (2009, 02 12). Ukuruk Salıp Üylönüp Utabızbı. *Aalam*, s. 8.
- Müslim, E. (1991). *Sahîhu Müslim I-V*. (M. Abdülbâkî, Dü.) Kahire: Dâru İhyâi'l-Kütübi'l-Arabiyye.
- Namazova, A., Musaeva, U., & Turdu, D. (2017). *Zorduk-zombuluktan japa çekkenderge koldonmo*. Bişkek: Fridrix Ébert yayınevi.
- Oinet.kz. (2019, 10 30). *Кыда мысу деген не?* oinet.kz: <https://www.oinet.kz/e/action/ShowInfo.php?classid=39&id=11047> adresinden alındı
- Oppenheim, M. (2022, 03 13). *Kırgızistan'daki kız kaçırma vakalarının önüne geçilemiyor*. (S. Bala, Düzenleyen) İndependet Türkçe: <https://www.indyturk.com/node/36886/kirgizistan'daki-kiz-kaçırma-vakalarını-önüne-geçilemiyor> adresinden alındı
- Örnek, S. (2014). *Türk Halkbilimi*. Ankara: BilgeSu.
- Salopek, P. (2017, 06 17). *Captured Hearts*. Nationalgeographic: <https://www.nationalgeographic.org/projects/out-of-edén-walk/articles/2017-06-captured-hearts/> adresinden alındı
- Sayın, Ö. (1990). *Aile Sosyolojisi*. İzmir: Ege Üniversitesi Yayınları.
- Smith, C. (2005, 04 30). *Abduction, Often Violent, a Kyrgyz Wedding Rite*. The New York Times: <https://www.nytimes.com/2005/04/30/world/asia/abduction-often-violent-a-kyrgyz-wedding-rite.html> adresinden alındı
- Şener, M. (2005). Mina. *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, 30, 96-97. Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları.
- Taylor, B. (2017, 07 02). *One in five girls and women kidnapped for marriage in Kyrgyzstan: study*. Reuters: <https://www.reuters.com/article/us-kyrgyzstan-women-bride-kidnapping-idUSKBN1AH5GI> adresinden alındı

- Tezcan, M. (1998). *Türk Kültüründe Başlık Parası Geleneği*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Tezcan, M. (2000). *Türk Ailesi Antropolojisi*. İmge Kitabevi Yayınları.
- Tezcan, M. (2003). Türk Kültüründe Kız Kaçırma Geleneklerinin Antropolojik Çözümlemesi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 2(6), 6(6).
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21114/227414> adresinden alındı
- t-media.kg. (2022, 03 20). *Kız ala kaçu kantkende toktoyt?* <https://t-media.kg/2021/06/30/kyz-ala-kachuu-kantkende-toktojt/> adresinden alındı
- Tokoeva, A. (2022, 07 24). *Aksakaldar sotu. Kırgızistan alar emne ish kylat jana emnege ukuktuu*. Mediazona: <https://mediazona.ca/translate/2022/04/11/aksakal> adresinden alındı
- Toroslu, N. (1974). *Kadın Kaçırma*. Ankara: Türkiye Kalkınma Vakfı Yayını.
- Umetbayuulu, D., Sultanmuratkyzy, E., & Adiletkyzy, A. (2021, 06 02). *Kırgızstanda ala kaçuuga karşı berene deerlik iştebeyt. Sot işterinin analizi*. (C. Uzakbaeva, Düzenleyen) kloop: <https://ky.kloop.asia/2021/06/02/kyrgyzstanda-ala-kachuu-boyuncha-berene> adresinden alındı
- Ünal, A. (2016). Kırgız Toplumunda Evlilik Türleri. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 25, 229-259.
- Yasa, İ. (1962). *Türkiye'de Kız Kaçırma Gelenekleri ve Bununla İlgili Bazı İdari Meseleler*. Ankara: Ajans Türk Matbası.
- Zhetigenova, A., & Yaromshchuk, T. (2018, 12 26). *Khvatay i Begi, Kak vyglyadit «traditsiya» pokhishcheniya, iznasilovaniya i prinuzhdeniya k zamuzhestvu*. Radyo Azattık: <https://rus.azattyk.org/a/ala-kachuu-kidnapping-raping-women-rights/29676772.html> adresinden alındı

Evaluation of Abduction (Ala Kaçuu) Common in the Kyrgyz Society from the Perspective of the Islamic Religion

Extented Summary

In the historical process, different ways of marriage have emerged and societies continue to marry according to these. Marriage by Abduction has become a common form of marriage in Kyrgyzstan. This study aims to determine whether kidnapping is a tradition or a crime by considering the past and present practices of kidnapping, which is one of the recurrent social problems of the Kyrgyz Society, and to evaluate the issue from the perspective of the religion of Islam and to take advantage of the approach of the religion of Islam, of which the Kyrgyz are a member, in eliminating this act. In the study, the sources on the subject were scanned and the approach of the Qur'an, and Hadith-i Sharifs as well as sects on the issue are analyzed. As a result of the research, it is understood that there were only voluntary Abductions in the history of the Kyrgyz society, but that there were no Kidnappings in today's style in violation of human rights, and that the religion of Islam does not allow this type of marriage. This type of marriage stems not from beliefs and traditions but from economic, familial, and sexual reasons. Marriage made by abduction causes many problems such as the deterioration of the bride's psychology, arguments between families, divorces and problematic upbringing of children to be born, to name a few.

Kyrgyz men have not had a tradition of forcibly and violently kidnapping girls in history. Ethnic Kyrgyz, who migrated to Afghanistan, China and elsewhere, tried to preserve many of their traditions. However, within these protected traditions, there was no practice of forced and unconventional abductions. This suggests that there was no unlimited abduction of girls through violence among Kyrgyz people (Babayarova & Amanturuulu, 2011).

Kidnapping means 'abducting a young girl'. This type of abduction without the bride's consent includes the abduction of girls by force or deception with the help of young men's friends or male relatives (Salopek, 2017). However, in marriages with the method of kidnapping, the bride does not have the opportunity to take a dowry with her. The girl's parents cannot offer a dowry to the abducted girl. In this respect, the groom's family is considered unfortunate (Tezcan, 2000, s. 107). In many parts of the world, bride kidnapping is considered a crime, not a legal marriage. It is often necessary to distinguish between the two abductions and marriages committed

against the will of the girl and the two kidnappings committed with the consent of the girl and her relatives (Brusina, 2012).

In general, kidnapping cases are not referred to the court. The groom and the groom's family, the girl's own family and surroundings can put psychological and sometimes physical pressures on the kidnapped girl prevent the court. If the girl does not accept this marriage and wants to leave, an old grandmother lies in front of the door or bread is placed on the threshold. Attempts are made to persuade the girl by saying "let's hit the bread", or "jump over your grandmother and live in bad luck for the rest of your life", which declare that these are the traditions and beliefs not to be deviated from. If the case goes to the court, pressure will mount on the kidnapped girl to change her words and make false statements.

The family, the state and the religion play an important role in the prevention of abduction. There is a perception in rural areas that marriages are based on bride kidnapping. Lack of trust in law enforcement is also one of the factors that play an important role in the perpetuation of abduction. Some victims or their families do not even need to go to the police because they do not believe that they will help. This is because the general perception is that kidnapping cannot be punished. The impunity of this situation is due to the existence of the idea that kidnapping is generally a tradition. Nevertheless, no religion allows bride kidnapping, including Islam. Today, religious institutions are becoming increasingly widespread and the number of people receiving religious education is on the rise. In such cases, the point of view of religion and law on kidnapping can be explained to young people who will get married as a measure against this mistake.

The provision of marriage by kidnapping is an important issue that needs to be analyzed from different perspectives. According to all sects except the Hanafi school, the acceptance of the guardian is among the conditions of the marriage. A girl who voluntarily escapes with a man in marriage without her guardian's permission is deprived of her family's blessings, and such a marriage is not permissible according to the ulama (except Hanafis) in such a marriage (Fida, 2013). If the girl voluntarily establishes a marriage by kidnapping, it is false, and it is obvious that marriages made without the consent of the girl and her guardian will be much more difficult in the eyes of Islam.

Purpose and Significance

The article aims to evaluate the kidnapping of girls, which the Kyrgyz continue and see as a tradition, from the perspective of the religion of Islam, to consider whether abduction of girls is a tradition or a crime, and to demonstrate how the religion of Islam can be exploited to eliminate this wrong practice. Abduction is still a social and

current problem for Kyrgyzstan. If this problem cannot be prevented somehow, it will be inevitable that the Kyrgyz family structure will experience serious problems due to this wrong practice.

Method

In the study, the sources related to the abduction tradition and events in Kyrgyzstan are determined, and literature is created within the framework of the information in the books, magazines and newspapers about the abduction of girls. In the study, the content analysis technique, which is included in the qualitative research method, is preferred. Magazines and newspapers about kidnapping are analyzed with content analysis technique. News and articles with the title of abduction in magazines and newspapers published after this independence are examined using simple random sampling technique. In these magazines and newspapers, the abductions of girls are handled with the content analysis technique within the framework of three main headings as religious, social and cultural.

Findings

Kyrgyz men have no tradition of forcibly abducting girls in history. However, today's Kyrgyz people accept abduction by violence as a tradition for some reason. What is customary is abduction which is consensual, although not common. It is not appropriate to kidnap girls using violence in Islam, since according to Islam, the boy and the girl should be willing to marry each other. In Maliki, Hanbali and Shafi madhabs, the permission of the guardian (father) is required. It is neither humane nor Islamic to take advantage of the helplessness of a girl and to force marriage without the consent of the parents or of the girl.

Discussion and Conclusions

Traditions and customs related to marriage vary by society and religion. In various parts of the world, including Kyrgyzstan, marriage by kidnapping has become one of the ways of marriage. In the ancient history of the Kyrgyz, it was common for girls to be kidnapped, provided that it came with the consent of the parties. Although rare, kidnappings by force and violence also occurred for some reasons.

Activities that can be done to reduce abduction

1. In order to raise awareness that abduction is not a tradition or a religious act, the state and non-governmental organizations should continue their work by expanding it.
2. Although the penalty for kidnapping is appreciated by law, the authorities who transfer the crimes to the prosecutor's office and those who the punishment in

practice, are not held responsible for taking bribes, for nepotism, and the like, which poses an obstacle to the application of the penalty.

3. In abduction of girls, this problem cannot be solved solely by blaming and punishing the man who kidnapped the girl. The parents who raised that man, the teachers at the school, the police officers, the clergy, the people who make television programs should be educated on this issue.

4. Informative programs need to be organized in schools, on television and in different venues about the wrongdoing of abduction by effective and competent persons such as family experts, psychologists, sociologists, and lawyers.

5. One of the factors causing kidnapping is bride price, wedding expenses and other costs. For this reason, it should be ensured that wedding expenses are limited by law and that weddings are organized in accordance with the economic level of the society.

6. The clergy should carry out programs in mosques, schools, televisions and other gatherings, underlining abducting girls is not acceptable in our religion.

7. Documentaries, TV series and movies should be shot, articles and books should be written, and the society should be informed by preparing brochures, showing the legal, social and religious wrongdoings of abduction.

8. In Kyrgyzstan, as in Turkey, KADES¹¹-style applications should be prepared for phones, girls in the risk group should be allowed to install these applications on their phones.

9. In abductions and other marriages, official procedures should be done first and then a religious marriage should be held.

¹¹ **KADES:** It is an official application introduced to users in order to prevent at least some bad acts such as harassment, kidnapping, violence, which children and women face. It is the emergency response program that has been prepared by the Police Department and is the first thing that comes to mind in extraordinary situations.